

Jemis

Nauəuə iətəm Jemis təmətei

Nəghatiən əkuəkır rəha nauəuə u Jemis

?Pəh təmətei nauəuə u? Jemis, u in nəuətəha Iesu, in təmətei nauəuə u. In iətəmi asoli rəha niməfaki əpəha Jerusiləm.

?Təmətei tətuvən kəm pəh? Jemis təmətei nauəuə u tətuvən kəm nətəm Isrel nətəm kəutəhatətə e Iesu Kristo motatig e nitəni pisin min rəha Nanihluə* min.

?Natigiən təhro lanu nian təmətei? Nətəmi asoli min rəha nətəm Isrel kəmotohamu Stipin, uərisig kotol noliən tərəh min e niməfaki min əpəha Jerusiləm. Kəni nətəmi tepət nətəm kəutəhatətə e Iesu kəməhiet əha Jerusiləm məhuvən ikin pisin pisin min. Mətəu kəutatig e nian əskasik min tepət.

?Təmətei nauəuə u o nak? Jemis təmətei nauəuə u mətəu-inu nətəmimi nəuvein kəutol nərahian kəm nətəmimi rəha niməfaki, kəni nəfaki min kəutatig e nian əskasik min. Kəni Jemis tolkeikei məmə otəfəri nətəligiən rəhalah. Kəni nati kəti min, in molkeikei məmə otəgətun ilah e nəukəti nəhatətəiən iətəm təhruahru. Nian iətəmimi kəti tətəhatətə pəhriən e Iesu Kristo, kəni rəhan noliən tərəh min kəutəuhlin məhuva motəuvir. Tətəpəh noliən tərəh min, kəni matol noliən təuvir min.

* : Nanihluə, Ianihluə – Afin-to e tiksineri.

Jemis təmāni təuvir kəm lah

¹ Iəu Jemis, iəu slef rəha Uhgīn mīne Iesu Kristo, Iərmənīg rəhatah. Iətəni təuvir kəm təmāh nəuaniləuis mīn rəha Isrel u tueləf nətəm nəutəhatətə e Iesu, nətəm nəmohiet məutatīg ikin mīn rəfin e nəhue niftəni.

Nəhatətəian mīne neinatīgian

² Piak mīn mīne nəuvinik mīn. Nian nərahian pişin pişin mīn kəhuva e rəhatəmāh nəmiəgəhian, kəni oteh natimnati mīn əha təhmen e natimnati iətəm nikitəmāh tətəgian pik əmə lan. ³ Kəni nikitəmāh tətəgian əmə mətəu-inu, itəmāh nəkotəhrun məmə nian nərahian mīn kautələs pikin rəhatəmāh nəhatətəian e Uhgīn, kəni nian nautol win lan, ilah okotol məmə nəkotəhrun nəhtul əskasikian nəuvetin mīn. ⁴ Kəni nian onəkotəhtul əskasik e nərahian mīn əha, kəni onəkəhuva motəskasik e nəhatətəian, kəni nikitəmāh timəhtə, noliən mīn mīne nətəligian mīn rəfin rəhatəmāh okotəhruahru motəsanən, kəni nəkotaskəlim noliən təuvir mīn rəfin.

⁵ Nəmə itəmāh kəti, rəhan neinatīgian təsəhmenian, kəni tolkeikei məmə in otəhrun natimnati mīn iətəm Uhgīn tolkeikei məmə otol, pəh in tətəpuəh lan o Uhgīn, kəni Uhgīn otəfən kəm in e nikin agian. Uhgīn tətəfən natimnati mīn kəm nətəmimi rəfin e nikin agian, kəni məsagət rəkisian e lah o nati kəutətapuəh ohni. ⁶ Nian iətəmi kəti in tətəpuəh o Uhgīn lanəha, in otəkeikei məhatətə lan, kəni rəhan nətəligian otəsolian keiu. Mətəu iətəmi rəhan nətəligian keiu, rəhan nətəligian tətan əpnəpin əmə, in təhmen e peau-peau mīn əpəha

1:1 Mat 13:55; Uək 15:13; Kəl 1:19; 1Pitə 1:1

1:2 Rom 5:3-5

1:3 1Pitə 1:7

itəhi nımətəgi tatos ilah. ⁷ Nəmə təhro nıkin tətəhti məmə İərmənig otəfən nati kəti kəm in, mətəu kəpə, otəsosian. ⁸ İətəmimi iətəm tatos nətəligian keıu lanəha, ko təsəhtul əskasikian e nati kəti iətəm nıkin tətəhti məmə otol.

⁹ Piatah kəti uəha in tanpən-tanpən əmə, kəni rəhan nautə tikə, nıkin otəkeikei magian mətəu-inu in iətəmi asoli e nəhmti Uhgın. ¹⁰ Kəni pəh iətəmi u rəhan nautə tepət, nıkin tagian mın o nati u in təhrun məmə in nıpəhriənian, məmə Uhgın otosiahu, mətəu-inu in təhmen e nəuginigi iətəm otəpanikə. ¹¹ Nian mitigar tətəri, nəpiəpəian rəhan tepət pik, kəni təhgi nəuginigi taukei məmei, kəni rəhan nəuvirian təmikə. Təhmen əmə e nətəmimi rəhalah nautə tepət. Nian kautol rəhalah uək mın mautos nautə tepət lan, kəni ilah mın okəpanohkə.

¹² İətəmimi iətəm tətəhtul əskasik nian nərahian tətəva e rəhan nəmiəgəhian, in tətətig e nəuvirian pəhriən, mətəu-inu, nian tinol win e nərahian mın əha, kəni Uhgın otəfən rəhan nətəouian kəm in, inu nəmiəgəhian itulin. Uhgın təməni əskasik rəkis məmə nəmiəgəhian itulin u, in rəha nətəmimi nətəm kotolkeikei in.

¹³ Nian nati kəti tatiuvi=pən iətəmi kəti məmə in otol təfagə tərəh, ko in təsəniən məmə Uhgın tətəfən-əfən kəm in o nolian təfagə tərəh mın, mətəu-inu ko nati kəti təsiuvi-pəniən nətəligian rəha Uhgın məmə in otol təfagə tərəh, kəni Uhgın təsəfən-əfəniən təfagə tərəh kəm iətəmimi.

¹⁴ Mətəu nətəligian tərəh rəha iətəmimi aru əmə, in tətəfən-əfən kəm in, kəni matiuvi=pən in məmə in otətətəlig lan. ¹⁵ Nətəligian tərəh tətəuə e təfagə

tərah, kəni nian təfagə tərah tinuva minəpət, kəni tətəuə e nimisiən.

¹⁶ Piak min mine nəuvinik min nətəm iəkolkeikei pik itəmah. Sotegəhanian məmə iətəmi kəti oteiuə e təmah məmə Uhgın in iətəmi rəha nəfən-əfəniən kəm nətəmimi o noliən təfagə tərah. ¹⁷ Natimnati təuvir min rəfin mine natimnati rəfin iətəm kotəhruahru, kautsipən əmə o Uhgın. In təsol pişiniən kəti. Nian rəfin tatol təuvir kəm tah. In təsəhmenian e nəhagəhagian min iətəm in təmol əpəha ilis e neai.[†] İlah kəutaliuək e neai, kəni nian kəti kotasiə, nian kəti kəsotasiəiən. Mətəu Uhgın təhmen əmə nian rəfin. ¹⁸ Kəni e rəhan əmə nətəligian, Uhgın təmitəpın itah məmə kəməhuva nenətin min nian kəmotəhatətə e nəghatian pəhriən rəhan. In təmol lanəha məmə e nətəmimi rəfin nətəm təmol, kitah kəmotəupən məhuva rəhan pişin əmə.

Ətəlig lan kəni mol nəghatian rəha Uhgın

¹⁹ Piak min mine nəuvinik min nətəm iəkolkeikei pik itəmah. Nikitəmah otəkeikei mətəhti nəghatian u. Pəh itəmah kətiəh kətiəh onəkotəkeikei motətəlig vi nian nətəmimi kəutəghati, mətəu onəsotəuit-əuit pikian o nəghatian, sotolian məmə niəməha tatol uəhai əmə itəmah, ²⁰ mətəu-inu nian niəməha tatol iətəmi kəti, niəməha u, təsəuəiən e nəuan iətəm təhruahru Uhgın tolkeikei. ²¹ Otəəkın rəkis noliən min rəfin iətəm tamikmik, mine təfagə tərah min u kotepət e nəmiəgəhian rəhatəmah. Uhgın təmələhu=pən rəhan nəghatian e nikitəmah,

[†] **1:17** Nəghatian u “nəhagəhagian min” tətəghati e mitigar, mine məuig, mine məhau min. **1:18** Jon 1:13 **1:20** Pri 7:9

kəni nəghatiən əha rəhan təhrun nosmiəgəhiən itəmāh. Kəni təuvir məmə nəkotosiahu rəhatəmāh nətəligiən, kəni motətəlig vivi e nəghatiən u.

²² Sotətəligiən əmə e nəghatiən rəha Uhgīn, mətəu otətəlig lan kəni motol nati nak iətəm tətəni. Okəmə nautətəlig məsotoliən nəghatiən u, kəni nauteiuə aru əmə e təmah məmə nəutəfaki pəhriən. ²³ Iətəm tətətəu kəni məsoliən nəghatiən u, in təhmen=pən e iətəmimi iətəm tətəsəl=pən vivi e kīlas materuh narmīn, ²⁴ kəni nian tineruh rəkis magim, malu mīn uəhai əmə məmə nəhmtin təhro lanu. ²⁵ Mətəu iətəmimi iətəm tətəsəl=pən əskasik e lou iətəm təhruahru agin u tatitīs nətəmimi,‡ matol e nian mīn rəfin, məsaluiən nati iətəm təmətəu, mətəu in tatol, in otətətig e nəuviriən pəhriən nian in tatol lanəha.

²⁶ Nəmə iətəmi kəti nīkin təhti məmə in tatitəu=pən vivi noliən mīn rəha nəfakiən, mətəu tətəghati=pən əmə, təruru naskəlimiən rəhan nəghatiən, kəni rəhan noliən mīn rəha nəfakiən in nati əpnəpīn əmə. In tətəiuə aru əmə lan məmə rəhan noliən rəha nəfakiən in təuvir agin. ²⁷ Noliən mīn rəha nəfakiən iətəm rəhatah Tatə Uhgīn tateruh məmə in təhruahru vivi kəni nərahīən tikə lanko lanu: iəfaki kəti təkeikei materuh vivi kəlkələh mīn u kəmimīs ərin mīne pətəlimīs mīn e nərahīən rəhalah. Kəni mətəkeikei mateh vivi

1:22 Mat 7:24-26; Rom 2:13 ‡ **1:25** Nəghatiən u, “lou iətəm təhruahru agin u tatitīs nətəmimi,” tətəghati e suaru rəha nəhatətəiən məmə iətəmi kəti otuva məhruahru e nəhmti Uhgīn. Kəni nəmə iətəmi kəti tətətəu=pən suaru əha, Uhgīn tatitīs in e nəsanəniən rəha təfəgə tərəh, kəni tatitīs in e nalpiniən iətəm in təkeikei mos. Afīn-to Kəl 5:13-14. **1:25** Rom 8:2; Jem 2:12

nəmiəgəhiən rəhan məmə nolian tərəh min rəha nəhue niftəni otəsoliən məmə in otamikmik lan.

2

Sotehian nətəmimi nəuvein məmə ilah ilis kotapirəkis nətəmimi nəuvein

¹ Piak min mine nəuvinik min. Itəmah nəutəhatətə e Iesu Kristo, İərməniğ rəhatah iətəm ilis ağin kəni katisiai pik in. Tol lanəha, təsəuviriən məmə nəkəuteh iətəmi kəti məmə in ilis, kəni mautil təuvir kəm in; mətəu mauteh iahu iətəmi kəti min mautil tərəh kəm in. ² Tol mə inu mine. İətəmimi keiu kətiəuva e niməfaki rəhatəmah. Kəti tatuvən e napən təuvir min u nəhmtilah tiəkis, mine nəuanati min kəmol e aien u kol tətoraip-oraip. Kəni suah kəti min tatuvən e napən tərəh min əmə. ³ Təsəuviriən məmə nəkotəfən nisiaiən kəm iətəmimi iətəm tatuvən e napən təuvir min, motəni=pən məmə, “Va, məharəg u ikin təuvir ikin.” Mətəu iətəm tatuvən e napən tərəh min, nəkotəni=pən kəm in məmə, “Əhtul=pən əpəha,” uə “Əharəg əmə e niftəni.” ⁴ Nian nautol nolian tol min lanəha, nauteh nətəmimi nəuvein məmə ilah ilis tapirəkis nətəmimi nəuvein min, kəni nəutakil nətəmimi e rəhatəmah nətəligiən tərəh.

⁵ Piak min mine nəuvinik min iətəm iəkolkeikei pik. Otətəlig-to. Uhgın təmitəpin rəkis nanrah min rəha nəhue niftəni məmə rəhalah nəhatətəiən e Kristo otepət. Kəni təmitəpin min ilah məmə okotos Narməniğiən Rəha Uhgın iətəm təməni rəkis məmə rəha nətəmimi nətəm kotolkeikei in. ⁶ Mətəu itəmah nəmotəh iahu nanrah min. ?Mətəu nətəmimi pəh min u kautol nahməiən kəm təmah,

kəni mautiuvi=pən itəmah e kot? ?Nətəmi rəhalah nautə tepət, uə kəpə? Əuəh, ilah kəha. ⁷ Kəni nətəmimi mīn u kəutəghati rah e nərgin u ilis, nərgi Iesu iətəm rəhan u itəmah.

⁸ Lou rəha Kig iətəm tətətig e Nauəuə Rəha Uhgīn tətəni məmə, “Olkeikei ik kəti təhmen əmə məmə nəkolkeikei aru ik.” Nəmə nəutətəu=pən pəhriən nəghatiən u, nautol noliən əhruahru.

⁹ Mətəu təfagə tərah kəti tol lanu, nəmə nautəh nətəmimi nəuvein məmə ilah ilis tapirəkis nətəmimi nəuvein mīn. Kəni nəghatiən rəha Lou tətəni məmə nətəmimi kautol lanəha, ilah nətəmi rəha natgəhliən Lou. ¹⁰ Tol lanəha mətəu-inu,

nəmə iətəmimi kəti tətətgəhli nəghatiən kətiəh əmə rəha Lou, uə nəmə in tətətgəhli nəghatiən mīn rəfin aɡin rəha Lou, kəni e nəhmti Uhgīn, in iol təfagə, ¹¹ mətəu-inu, Uhgīn u iətəm tətəni məmə, “Sakləhiən e pətan,” in Uhgīn kətiəh əmə iətəm tətəni məmə, “Sohamuiən itəmi.” Kəni nəmə nəsotakləhiən e nīpətan, mətəu nəmotohamu nətəmimi, itəmah nətəmimi nətəm nəmotatgəhli Lou.

¹² Nəghatiən mīne noliən rəhatəmah otəkeikei mītəu=pən lou iətəm təmītis itəmah. Motol noliən rəha nətəmimi nətəm kotəhrun məmə Uhgīn otakil ilah e lou əha. ¹³ Otol lanəha mətəu-inu nəmə itəmah nəsotasəkəhruiniən nətəmimi, kəni Uhgīn otəsasəkəhruiniən itəmah nian in otakil nətəmimi. Mətəu nəmə itəmah nəutasəkəhruin nətəmimi, kəni Uhgīn otasəkəhruin itəmah, kəni mənī=pīnə məmə onəsotosiən nalpīniən e nian in otələhu=pən

2:8 Mat 19:19; Kəl 5:14

2:11 Eks 20:13-14; Rom 13:9

2:12

Jem 1:25; 1Pitə 2:16

nəghatïən rəha nalpïnïən kəm nətəmimi.

Nəhatətəïən mine uək təuvir mïn

¹⁴ Piak mïn mine nəuvïnïk mïn. Nəmə iətəmi kəti tətəni məmə tətəhatətə e Iesu Kristo, mətəu in təsolïən uək təuvir mïn, kəni rəhan nəhatətəïən tol lanəha, ko təsosmiəgəhïən iətəmi kəha. ¹⁵ Tol mə inu mine. Piatah kəti uə nəuvïnïtah kəti, rəhan napən tikə, kəni nïgïn nauəniən təsəhmenïən. ¹⁶ İtəmah kəti tətəni=pən kəm in məmə, “Atuvən, pəh Uhgïn otasiru lam, kəni onəsətəpuïən, onəkauən vivi.” ?Mətəu nəmə in təsolïən nati kəti məmə otasiru lan, in təmol nati təuvir nak? ¹⁷ E nolïən əha inəha, nəmə iətəmi kəti tatos nəhatətəïən pïsin əmə, mətəu təsolïən uək təuvir kəti titəu=pən, kəni rəhan nəhatətəïən təmimis, nïpətin tikə.

¹⁸ Mətəu nəmə təhro iətəmi kəti otəni məmə, “Nətəmimi nəuvein kautos nəhatətəïən, kəni nətəmimi nəuvein kautol uək təuvir mïn.”

Mətəu iətəni kəm ik lanu lan məmə, “Nəmə iəsehïən rəham uək təuvir mïn, kəni iəsəhrunïən nəmə rəham nəhatətəïən in nïpəhrïənïən, uə kəpə. Mətəu nian onəkəruh uək təuvir mïn rəhak, kəni tətəgətun məmə nəhatətəïən rəhak in nïpəhrïənïən.”

¹⁹ Nətəni məmə nəhatətəïən rəham in nïpəhrïənïən mətəu-inu nətəni nïpəhrïənïən e nəghatïən u məmə, “Uhgïn kətiəh əmə.” !Təuvir ohnik! Mətəu nati əpnəpïn iərmis mïn, ilah mïn kəutəni nïpəhrïənïən e nəghatïən əha, mətəu ilah kəutərəmrumïn məutəgïn pïk mətəu-inu kotəhrun məmə Uhgïn otol nalpïnïən kəm lah.

²⁰ !Ik rəhm-kapə tikə! Iətəmimi iətəm tətəhatətə, mətəu təsolian uək təuvir min, rəhan nəhatətəian in nipətin tikə. Pəh iəkəgətun ik e nati kəti iətəm otəni kəm ik məmə inu nipəhriənian.

²¹ Nikim otəhti tipitah u Epraham. Uhgīn tameruh məmə in təhruahru e nəhmtin e uək iətəm təmol, mətəu-inu təmos nətīn u Aisək, muvən mələhu-pəri e oltə. ²² Kəni rəhan nəhatətəian mine rəhan uək min katuol nati kətiah əmə, kəni rəhan nəhatətəian təməuə e nəuan, inu rəhan uək min. ²³ Kəni nəghatīn u rəha Nauəuə Rəha Uhgīn təmuva mol nipəhriənian, tətəni məmə, “Epraham təməhatətə e Uhgīn, kəni Uhgīn təməni məmə Epraham in təhruahru e nəhmtin o nəhatətəian əha.” Kəni kətəni məmə niəli rəha Uhgīn. ²⁴ Kəni rəueiu nəkəhrun nehian məmə, nəhatətəian pīsīn əmə təsəhmenian məmə otol nətəmimi kotəhruahru e nəhmti Uhgīn, mətəu nətəmimi kotəkeikei motol min nolian təuvir min, inəha nolian təuvir min iətəm tatsipən e nəhatətəian pəhriən.*

²⁵ Kəni e nolian əha inəha, Uhgīn tameruh məmə Rehap u, pətan rəha suaru, in təmuva məhruahru e nəhmti Uhgīn o uək iətəm təmol, Iətəmimi mil keiu rəha Isrel kəmian oneuən əpəha Jeriko məmə oteruh vivi taun əha. Kəni Rehap u, təmateh vivi ilau, kəni mahli=pən ilau e suaru pīsīn kiatəlig mətian. ²⁶ Nipəti iətəmimi, nəmə nəmiəgəhian tikə lan, təmimis. Kəni təhmen əmə, kitah kəti iətəm tatos nəhatətəian, mətəu təsolian uək təuvir min, rəhan nəhatətəian təmimis.

2:21 Jen 22:9-12 **2:23** Jen 15:6 * **2:24** Nolian təuvir min iətəm kautsipən e nəhatətəian pəhriən rəha suah kəti tətəgətun məmə rəhan nəhatətəian in nipəhriənian. **2:25** Jos 2; Hip 11:31

3

Namitami mine rəhan uək

¹ Piak min mine nəuvinik min. Təsəuviriən məmə itəmah tepət nəkəhuva nəgətun min rəha niməfaki, mətəu-inu nəkotəhrun məmə Uhgın in oteruh vivi kəni makil nəmiəgəhiən rəhatəmah nəgətun min, tapirəkis məmə oteruh vivi kəni makil nəmiəgəhiən rəha nətəmimi əpnəpın.

² Nipəhriənien, kitah rəfin kəutəmei e nəmiəgəhiən rəhatah nian tepət. Mətəu nəmə iətəmi kəti təsəmeiən e rəhan nəghatiən, nati u tətəgətun məmə in iətəmimi tiniməhtə, kəni nətəligiən rəhan təhrun neh viviən rəhan min nolien min rəfin.

³ Tol məmə nati min u mine. Kətətu=pən pit e nohli hos məmə otol nəuia iətəmimi, kətealelin rəhn-kapə, kəni tətəuhlin nipətin rəfin. ⁴ Kəni negəu, in iahgin, kəni nimətəgi asoli tətərag lan, mətəu stiə in nati əkəku kəti iətəm nian kaptin tətəlelin, kəni nipəti negəu asoli rəfin tatuvən=pən əha kaptin tolkeikei məmə okian=pən ikin.

⁵ E nolien əha inəha, namitəmi in nati kəti təkəku, mətəu təhrun niuvi=paiən nati asoli min. Nikitəmah təhti-to, nəmtahlı nigəm əkəku kəti təhrun nuəuiən mol nəmegəm asoli lan mus nati.

⁶ Kəni nipəhriənien, namitəmi in təhmen e nigəm. Namitəmi in nəuəli nipəti iətəmimi iətəm nərahien min rəfin rəha nəhue niftəni u kotəriəuəh vivi lan. Kəni nərahien min rəhan kəutərəkin nəmiəgəhiən rəfin rəhatah. Kəni Setən əmə tətəhli=pən nigəm e namitəmi. Kəni namitəmi tətəhli=pən nigəm tərah e suaru rəfin e nəmiəgəhiən rəhatah.

⁷ Nətəmimi kotəhrun nolien nati rərpın min məmə okəhuva motəpəou, u natimiəgəh min, mine

mānig mīn, mīne natimnati mīn u kəutəlkəu, mīne natimnati mīn kəutan ləuantəhi. Nətamimi kəmotol ilah kotəpəou. ⁸ Mətəu iətəmi təruru noliən namitəmi təpəou. In nati rarpin tatol uaiəl, məriauəh e nərahien mīne nakonəien rəha nimisiən.

⁹ E namitah, kəutəni-vivi Iərmənig Tatə Uhgīn rəhatah, kəni e namitah kəutəni rah nətamimi lan iətəm Uhgīn təmol ilah kotol məmə in mīne.

¹⁰ Nohlitəmi kətiəh əmə tətəni pətīgəm nəni-viviən mīne nəni rahien. Piak mīn mīne nəuvinik mīn. Pəh okəsoliən mīn lanəha. ¹¹ Nəhu təuvir mīne nəhu arfu, ko kəsiasipəniən e nəhmti nəhu kətiəh. ¹² Piak mīn mīne nəuvinik mīn. ?Nigi u fik otəuə e nəua olif? ?Kəni niləuis u krep otəuə e nəua fik? ! Kəpə! Kəni nəhmti nəhu arfu təsəfaiən nəhu təuvir.

Neinatigian təuvir iətəm tatsipən o Uhgīn

¹³ ?Iətəmi kəti əha ikin e nəlugin e təmah iətəm nikin təhti məmə in teinatig vivi kəni məhrun nati nak iətəm Uhgīn tolkeikei? Təuvir. Kəni pəh in otol uək təuvir mīn e noliən iətəm tatsipən e neinatigian, inəha noliən rəha iətəmi iətəm rəhan nətəligian ləhtəni. Kəni noliən əhruahru rəhan otəgətun neinatigian mīne nəhruniən rəhan. ¹⁴ Mətəu nəmə nikitəmah təhti məmə nəkoteinatig, mətəu nikitəmah təriauəh e netetian, kəni nəutətəlig aru əmə e təmah o nəfəriən itəmah, tol lanəha, nəuteiuə aru əmə e təmah. Sotəghati əfəri pikian o neinatigian eiuə rəhatəmah mīn, mətəu-inu səniəmə noliən u rəha iətəmi in teinatig. ¹⁵ Neinatigian tol lanəha təsisipəniən e negəu e neai, mətəu rəha nəhue niftəni əmə

u, mine nətəligiən rəha iətəmimi, mine rəha Setən. ¹⁶ Tol lanəha mətəu-inu nian nətəmimi kautetet motolkeikei məmə kautəfəri aru ilah, kəni nətəmimi kəutohtəu=pən əmə rəhalah aru nətəligiən mautil nərahian, kəni nolian tərəh rəfin kohiet pətigəm.

¹⁷ Mətəu iətəmimi iətəm tatos neinatigiən iətəm tatsipən e negəu e neai, rəhan nolian tol lanu lan. Nati aupən, rəhan nəmiəgəhian in təhruahru vivi, kəni in tolkeikei pik nəməlinuiən, kəni in iətəmi mətig, in tatisiai nətəligiən rəha nətəmimi pisin pisin min, kəni in təriaueh e nasəkəhruiniən, kəni matəue e nəuan tepət e nəmiəgəhian rəhan, in tateh nətəmimi məmə kotəhmen-əhmen əmə, kəni nian tətəni nati kəti mə otol, matol əmə. ¹⁸ Nətəmimi rəha nənian nəməlinuiən, kotəhmen=pən e nətəmimi nətəm kəmotərfei nikitə nati e nasumiən, kəni tatevia mətəue e nəuan. Nəmə kotol natimnati min əha motasiru e nətəmimi o nələhuiən nəməlinuiən, kəni ilah okoteruh nəuan məmə in nəhruahruian.

4

Nolian rəha nuvaiən iuəkir o nəhue niftəni, uə Uhg'in

¹ ? Nak u nəukəti nəməuiən mine norgəhuiən rəhatəmah? Natimnati min əha kəutəhuva mətəu-inu itəmah nəkotolkeikei nətəuiən təuvir e nipətətəmah, kəni nətəligiən min əha rəha nətəuiən təuvir, ilah kəutəluagin e nikitəmah kətiəh kətiəh məmə okəhuva nətəmi asoli min e nəmiəgəhian rəhatəmah. ² Nikitəmah tatuvən o natimnati rəha iətə-pisin, mətəu nəsosian,

kəni nautorgəhu məutəməu ohni. Nautolkeikei natimnati nəuvein, mətəu nəsotosiən. Kəni məta onəkohamu nətəmimi ohni. Nəsotosiən natimnati mətəu-inu nəsotətəpuəhiən lan o Uhgın. ³ Kəni nian nəkotətəpuəh lan, mətəu nəsotosiən, mətəu-inu nəmotətəpuəh lan e nətəligiən tərəh məmə otol itəmāh aru əmə nəkotətəu təuvır lan.

⁴ Itəmāh nəmotəpəh Uhgın kəni mautohtəu=pən natimnati rəha nəhue niftəni, təhmen e pətan iətəm təsisiəiən rəhan iərman, məpəh kəni mətitəu=pən əpnəpın əmə nəman. Nəkotəhrun uə kəpə məmə, iətəmimi iətəm tolkeikei pik natimnati rəha nəhue niftəni, in tətəməki e Uhgın. Kəni iətəmimi kəti iətəm tatitəpın məmə otolkeikei natimnati rəha nəhue niftəni, in tətəva məmə in tikimır rəha Uhgın. ⁵ Kəni nəghatiən u rəha Nauəuə Rəha Uhgın səniəmə nəghatiən əpnəpın əmə. Tətəni məmə, “Uhgın tolkeikei pik məmə nikitah iətəm in təməfa kəm tah, otolkeikei pik in matuvən əmə ohni.” ⁶ Mətəu Uhgın tətəfa əuau rəhan nəuviriən tətəva kəm tah məmə otasiru e tah. Kəni tol lanəha, Nauəuə Rəha Uhgın tətəni məmə,

“Uhgın tətəhtipəsig e nətəmimi mın u kəutəfəri, mətəu tətəfən rəhan nəuviriən kəm nətəmimi mın u kautosiahu rəhalah nətəligiən.”

⁷ Kəni tol lanəha, otosiahu itəmāh kəni mautol nəuia Uhgın. Otəhtul əskasik nian Setən tətəva mətəfən-əfən kəm təmah, kəni in otaiu muvən isəu o təmah. ⁸ Əhuvən iuəkır o Uhgın, kəni in otəva iuəkır o təmah. Itəmāh u nol təfəgə tərəh, otafəl nəhlmitəmāh. Kəni itəmāh u rəhatəmāh nəhtuliən

keiu, otol nikitamah tuva katiəh məhruahru.
 9 Təuvir məmə nikitamah otahmə məpəou, kəni
 nəkotasək əfəməh o rəhatəmah təfagə tərəh.
 Otəuhlin rəhatəmah naləhiən otuva nasəkiən, kəni
 rəhatəmah nagianien otuva misiu. 10 Otosiahu
 rəhatəmah nətəligian tuvən kəm İərməniğ, kəni in
 otəfəri itəmah.

11 Piak min mine nəuvinik min. Sotəni rahian
 itəmah min. Nəmə iətəmi kəti tətəghati rah e pian
 kəti, uə in tətələhu nəghatian kəti məmə in təmol
 təfagə tərəh kəti,* kəni iətəmi kəha, in tətəni rah
 lou† mətələhu nəghatian məmə lou təsəhmenian
 məmə otol rəhan uək, uə lou in nati əpnəpən
 əmə. Kəni nian nəkotələhu=pən lou məmə in
 təsəhmenian, itəmah nəsotohtəu-pəniən lou, mətəu
 nəmotəri motəharəg-pəri e lou, kəni məsotətiğ
 əhğəliən lou. 12 Uhgən əmə in təməfa lou, kəni in
 əmə tətəkil nətəmiimi mətələhu nəghatian lan. Kəni
 in təhrun nosmiəğəhiən, kəni məhrun nərəkiniən.
 ? Mətəu itəmah, nikitamah təhti məmə itəmah
 Uhgən min, məmə nəkotəkil təfagə tərəh min rəha
 piatəmah min motəni pətəğəm nalpiniən rəhalah?
 !Kəpə!

Nəghatian əfəri

4:8 Aes 1:16; Sek 1:3; Mal 3:7 **4:10** Job 5:11; 1Pitə
 5:6 * **4:11** Nəghatian u rəha Jemis nipətin təsəniən məmə kitah
 okəsotəğətunian təfagə tərəh rəha nətəmiimi. Nəghatian min tepət e
 Nauəuə Rəha Uhgən tətəni məmə kitah kotəkeikei motəğətun təfagə
 tərəh rəha nətəmiimi məmə okohiet rəkis lan. Mətəu kotəkeikei
 motol e nətəligian təuvir. Kəl 6:1; Luk 17:3; 2Tim 3:16; Jem 5:20; Kəl
 5:21; 1Təs 5:14; 2Təs 3:15; Tait 3:10. † **4:11** “lou” e fes u tətəghati
 e “lou rəha nolkeikeiən.” Eruh e Jemis 2:8. **4:12** Rom 2:1; 14:4

¹³ Otətəlig-to, itəmah nətəmimi nəutəni məmə, “Rəueiu uə olauig, kəhuvən itaun u uə taun əha, motatig o nu kəti, motol bisnis ikin, kəni motol məni.” ¹⁴ ?Nəkotəhra motəhrun məmə nak otuva olauig? ?Nəmiəgəhiən rəhatəmah in nak? Itəmah nəkotəhmen e nahnigəm iətəm otəmanikə min. ¹⁵ Mətəu nəghatiən iətəm təhruahru məmə onəkotəni in tol lanu, nəkotəkeiki motəni məmə, “Nəmə in nəuia İərməniğ pəhriən, kəni iəkotatig kəni motol natimnati min u, uə natimnati min əha.” ¹⁶ Mətəu rəueiu, nəutagət əfəri məutəfəri pik itəmah. Kəni nəghatiən min əha iətəm nautəni, ilah rəfin kotərah.

¹⁷ Tol lanəha, in təfagə tərah kəti nəmə iətəmimi təhrun nati kəti təuvir iətəm təkeiki mol, mətəu təsolian.

5

Nəghatiən tətuvən o nətəmimi rəhalah nautə tepət

¹ Itəmah nətəm rəhatəmah nautə tepət. Otətəlig-to e nəghatiən u. Təuvir məmə nəkotətəu tərah motasək əfəməh o nərahien iətəm tətuva o təmah. ² Rəhatəmah nautə tinəmnəmit rəkis, kəni uvni min kinəutoarehre rəhatəmah napən. ³ Namrəiən tatus rəhatəmah aiən u kol tətoraip-oraip, mine silfə. Kəni namrəiən in otəni pətigəm nolien tərah min rəhatəmah kəni motus nipətitəmah təhmen e nigəm. Nian rəha naunun nian tətuva iuəkir, mətəu itəmah nəmotoriarun rəhatəmah nautə min. ⁴ !Otətəlig-to e nati u! Rəhatəmah noluək min kəmotəulək e rəhatəmah nasumiən min, mətəu

nəməsotətəouiən e mənī nəuветin rəhalah. Kəni nətəouiən iətəm nəməsotəfəniən kəm lah, kəutəni pətīgəm rəhatəmāh noliən tərāh mīn. Iərmənīg Əsanən Pik Agin, tinatətəu nasəkian rəha nolūək mīn rəhatəmāh. ⁵ E nəhue niftəni u, itəmāh nəmotatig e natigian iətəm timətig əmə, nəmotol nikitəmāh tagian o rəhatəmāh nautə e nian iətəm otəsuvəhiən Uhgīn otakil rəhatəmāh noliən mīn. Itəmāh nəkotəhmen e nati miəgəh mīn iətəm kətaugin ilah, kəni kotasisi o nian rəha nuhiən ilah. ⁶ Nəmotiuvi pətīgəm nətəmimi nətəm kotəhruahru e kot, kəni motakil ilah motəni nalpiniən rəhalah, kəni mautohamu ilah, kəni ilah kəməsotolien nati kəti məmə okotəniəhu itəmāh.

*Nətəligian əfəmāh
e nian rəha nərahian*

⁷ Piak mīn mīne nəuvinik mīn. Otol məmə rəhatəmāh nətəligian otəfəmāh nian nəutəhtahnin Iərmənīg otitəlig=pa mīn. Nikitəmāh tətəhti noliən rəha iətəmi kəti rəha nasumiən. Tətəhtahnin nian əhruahru rəha nəteien nimai, kəni mətəhtahnin nian rəha nərfeien, kəni mos rəhan nətəligian təfəmāh nian mətəhtahnin mətəuarus=pən timəhtə, kəni matəulək e rəhan nauəniən təuvir agin. ⁸ E noliən əha təhmen əmə, itəmāh mīn, otol məmə rəhatəmāh nətəligian otəfəmāh, kəni motəhtul əskasik, mətəu-inu otəsuvəhiən Iərmənīg otitəlig=pa mīn.

⁹ Piak mīn mīne nəuvinik mīn. Sotəghati-əghatien uə nəni rahien itəmāh mīn məmə nikitəmāh təsagianien o natimnati mīn nəuvein.

Nəmə nautol lanu lan, Uhg̃in otakil nəghatiən o rəhatəmāh nolien tərāh m̃in. ! Rəueiu əha in tətəhtul maru, kəni otəsuvəhiən tuva mol!

¹⁰ Piak m̃in mine nəuṽinik m̃in. Nikitəmāh tətəhti-to iəni m̃in aupən nətəm kəməutəni pətigəm nəghatiən m̃in e nərg̃i Iərməniḡ. Rəhalah nəmiəḡəhiən tətəḡətun itah məmə rəhatah nətəliḡiən otəkeikei məfəmāh e nian nərəhiən tətuvā. ¹¹ Kəni nəkotəhrun inu, kətəni məmə nətəmimi nətəm kəutəhtul iəkis e nian nərəhiən tətuvā, ilah kautatig e nəuṽiriən pəhriən. Nəmotətəu nanusiən rəha Job məmə tāməhtul əskasik e nian iəkis m̃in, kəni motəhrun nəlpəkəuiən təuṽir rəha Iərməniḡ o Job, kəni uərisig e nian tepət rəha nərəhiən, Iərməniḡ təmol təuṽir aḡin kəm in. Kəni toll lanəha, sotaluiən məmə niki Iərməniḡ təməri məriauəh e nasəkəhruiniən itah, kəni nikin tepət o tah.

¹² Piak m̃in mine nəuṽinik m̃in. Nati u in nati keikei, məmə nəsotosiən nonauṽil. Sotosiən nonauṽil e negəu e neai, uə nəhue niftəni, uə nati kəti m̃in. Nian rəfin, otəni əmə ñipəhriəniən. Nian itəmāh kəti otəni məmə, “Əuəh,” kəni rəhan nəghatiən otəkeikei mol ñipəhriəniən. Kəni nian itəmāh kəti otəni məmə, “Kəpə,” kəni rəhan nəghatiən otəkeikei mol ñipəhriəniən. Nəmə iətəmi kəti təsoliən lanəha, kəni Uhg̃in otələhu=pən nəghatiən rəha nalp̃iniən kəm in.

Nəfakiən iətəm nəuan əha ik̃in

¹³ Nəmə itəmāh kəti tətətig e nərəhiən, təuṽir məmə otəḡhati kəm Uhg̃in e nəfakiən. Nəmə itəmāh

kəti nɪkɪn tagiən, təuvɪr məmə otani nəpuən mɪn rəha nəni-viviən. ¹⁴ Nəmə iətəmi kəti tatimɪs, təuvɪr məmə otəuɪn e eldə mɪn rəha nɪməfaki məmə okəhuva motəfaki lan, kəni motol=pən oiel e nərgi Iərmənig. ¹⁵ Kəni nian ilah kəutəhatətə məmə Uhgɪn otol vivi iətəmi əha, kəni motəfaki lan, rəhalah nəfakiən in suaru məmə Iərmənig otol məmə iətəm tatimɪs otətəu təuvɪr mɪn. Kəni nəmə in təmol təfagə tərəh kəti iətəm tatiuvi=pa nɪmisiən, kəni Uhgɪn otafəl rəhan təfagə tərəh. ¹⁶ Tol lanəha, təuvɪr məmə nəkotəni pətigəm rəhatəmah nolien tərəh mɪn kəm təmah mɪn, kəni motəfaki o təmah mɪn pəh motəmiəgəh. Iətəmiimi kəti iətəm təhruahru, rəhan nəfakiən in təsənən, kəni təuə e nəuan.

¹⁷ Inu təhmen e Elaijə u aupən. In iətəmiimi kəti təhmen əmə e təh. Kəni in təməfaki pɪk məmə otəsəfuvien, kəni nuhuən təməsəfuvien mos nu kisil mɪne məuiɡ sikis. ¹⁸ Kəni təməfaki mɪn, kəni Uhgɪn təmahli=pa nuhuən tuva mɪn, kəni nəsümüən rəfin, nauəniən təmatig mɪn e lah.

*Iuvipa mɪn nətəmiimi kəməhuvən isəu
e rəhalah nəhatətəiən*

¹⁹ Piak mɪn mɪne nəuvinik mɪn. Nəmə itəmah kəti tatekəu mətəpəh suaru rəha nɪpəhriənien, kəni nəmə iətəmi kəti mɪn tatiuvi=pa mɪn, ²⁰ təuvɪr məmə nəkotəhrun nati u məmə, iətəmiimi u iətəm otol iol təfagə otitəlig=pa mɪn e suaru rəha nɪpəhriənien, in otosmiəgəh iol təfagə u e nɪmisiən, kəni tol suaru məmə Uhgɪn otafəl rəkis təfagə tərəh mɪn tepət rəha iətəmi kəha.

5:14 Mak 6:13 **5:15** Mat 17:18-20 **5:17** 1King 17:1; 18:1

5:18 1King 18:42-45 **5:19** Kəl 6:1

Nauəuə Asim Rəha Uhg̃in Nəmtət̃iən Vi
The New Testament in the Whitesands language of
Tanna Island, Vanuatu
Niutesteman long Nərak, lanwis blong Whitesands
Tanna, Vanuatu

Copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Whitesands

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

913a182a-255f-5344-b6b0-0294ba221e87